

Danmark har den 3. højeste marginalskat i OECD for højtlønnede

Marginalskatten for højtlønnede i Danmark er den 3. højeste i OECD. Med 63 pct. ligger marginalskatten 14 pct.point over gennemsnittet i OECD på 49 pct. Lande som USA, UK og Schweiz har en marginalskat i størrelsesordenen 43-48 pct. Den danske marginalskat for gennemsnitsindkomster (49 pct.) ligger derimod i midterfeltet i OECD (47 pct.). For lavtlønnede ligger marginalskatten i Danmark (43 pct.) på niveau med OECD-gennemsnittet. Den høje marginalskat for højtlønnede er problematisk af flere grunde. For det første indebærer den høje marginalskat, at arbejdsudbuddet reduceres. Det ses bl.a. ved at den gennemsnitlige arbejdstid pr. beskæftiget i Danmark er den 7. laveste i OECD. For det andet modarbejder den høje marginalskat (sammen med et højt skattetryk) målsætningen om at tiltrække dygtige udlændinge til det danske arbejdsmarked. For det tredje reduceres gevinsten ved at uddanne og dygtiggøre sig, da det lønhop, der typisk følger af uddannelse, beskattes meget hårdt. VK-regeringen prioriterer de næste 7 år at anvende et råderum på 27 mia.kr. til at øge det offentlige forbrug. Såfremt råderummet var prioriteret til at nedbringe den øverste marginalskat, kunne alle beskæftigede få en marginalskat på 43 pct. Dvs. på niveau med USA og Schweiz og lavere end i UK. Gennemførelse af det meget omtalte forslag fra Ny Alliance om en flad marginalskat på 40 pct. vil medføre, at Danmark får den 8. laveste marginalskat i OECD.

Det er velkendt, at Danmark har det næsthøjeste skattetryk (efter Sverige) i OECD, når de samlede skatter og afgifter sættes i procent af BNP¹. I OECDs Taxing Wages² ses der på beskatning af arbejde, herunder på marginalskatten for forskellige indkomstgrupper³ i 2006. Der ses på lavtlønnede (2/3 af gennemsnitsindkomsten, dvs. ca. 220.000 kr.), gennemsnitslønnede (dvs. ca. 330.000 kr.) og højtlønnede (5/3 af en gennemsnitsløn, dvs. ca. 550.000 kr.).

Marginalskatten for højtlønnede i Danmark er den 3. højeste i OECD, jf. tabel 1. Med 63 pct. ligger marginalskatten 14 procentpoint over gennemsnittet i OECD på 49 pct. I lande som USA, UK og Schweiz ligger niveauet på 43-48 pct., jf. tabel 1 nedenfor. Marginalskatten for gennemsnitsindkomster (49 pct.) ligger derimod i midterfeltet i OECD (47 pct.). For lavtlønnede ligger marginalskatten i Danmark (43 pct.) på niveau med OECD-gennemsnittet⁴.

¹ Sverige havde i 2005 et skattetryk på 51,4 pct. af BNP, mens Danmark havde et skattetryk på 50,3 pct. af BNP, kilde: www.skm.dk.

² "Taxing Wages 2005-2006", OECD (udgivet 28. februar 2007).

³ Der indregnes indkomstskat samt sociale bidrag fra lønmodtager og arbejdsgiver (for en person der er enlig).

⁴ Det skal bemærkes, at marginalskatten for lavtlønnede i nogle tilfælde reelt er højere end 43 pct. Det er tilfældet såfremt en lavtlønnet person bliver ramt af aftrapning af forskellige ydelser, når vedkommende arbejder ekstra og dermed får en ekstra indkomst (fx aftrapning af tilskud til betaling af daginstitution). Dette problem bør håndteres ved reduktion i ydelser frem for fx øget beskæftigelsesfradrag. Årsagen er, at det er meget "dyrt" at flytte personer fra overførsel til beskæftigelse ved hjælp af et beskæftigelsesfradrag. Anvendes 5 mia. kr. på et beskæftigelsesfradrag flyttes blot 1.700 personer fra overførsel til beskæftigelse. Hertil kommer en udbudseffekt på ca. 3.000 personer i form af flere præsterede timer, som følge af en marginalskattereduktion. Såfremt dagpengeperioden reduceres fra 4 til 1 år kan der flyttes 30.000 personer fra overførselsindkomst til beskæftigelse. Anvendes 5 mia. kr. på en topskattelettelse, øges beskæftigelsen svarende til ca. 8.000 personer primært som følge af flere præsterede arbejdstimer. Se CEPOS-notaterne "[Dynamiske effekter: Dobbelt så stor effekt ved lettelse i topskattesats i forhold til beskæftigelsesfradraget](#)" samt "[30.000 personer i beskæftigelse ved reduktion i dagpengeperiode til 1 år](#)".

Tabel 1. OECD-lande rangeret efter marginalsatter, 2006

Lavtlønnede		Gns. Industriarbejder		Højtlønnede	
1 Belgien	71%	1 Ungarn	76%	1 Belgien	68%
2 Frankrig	67%	2 Belgien	66%	2 Sverige	67%
3 Tyskland	61%	3 Tyskland	66%	3 Danmark	63%
4 Østrig	57%	4 Sverige	63%	4 Ungarn	63%
5 Holland	55%	5 Østrig	57%	5 Grækenland	61%
6 Finland	54%	6 Frankrig	56%	6 Frankrig	60%
7 Ungarn	53%	7 Finland	55%	7 Finland	59%
8 Italien	52%	8 Grækenland	54%	8 Italien	59%
9 Sverige	51%	9 Luxembourg	54%	9 Tjekkiet	56%
10 Tjekkiet	48%	10 Italien	52%	10 Portugal	56%
11 Polen	46%	11 Norge	51%	11 Luxembourg	54%
12 Spanien	46%	12 Holland	51%	12 Polen	53%
13 Tyrkiet	45%	13 Danmark	49%	13 Holland	52%
14 Slovakiet	44%	14 Tjekkiet	48%	14 Norge	51%
15 Grækenland	44%	15 Portugal	47%	15 Irland	50%
16 Norge	43%	16 Polen	46%	16 Tyrkiet	49%
17 Luxembourg	43%	17 Spanien	46%	17 UK	48%
18 Danmark	43%	18 Tyrkiet	45%	18 Australien	47%
19 UK	41%	19 Slovakiet	44%	19 Tyskland	44%
20 Island	39%	20 Canada	41%	20 USA	43%
21 Portugal	39%	21 UK	41%	21 Slovakiet	43%
22 Australien	35%	22 Island	39%	22 Schweiz	43%
23 Canada	35%	23 Schweiz	36%	23 Østrig	42%
24 Schweiz	34%	24 Australien	35%	24 New Zealand	39%
25 USA	34%	25 USA	34%	25 Island	39%
26 Irland	31%	26 Japan	33%	26 Spanien	37%
27 Japan	29%	27 Irland	33%	27 Canada	37%
28 New Zealand	21%	28 New Zealand	33%	28 Japan	33%
29 Sydkorea	18%	29 Sydkorea	30%	29 Mexico	30%
30 Mexico	14%	30 Mexico	22%	30 Sydkorea	24%
OECD	43%	OECD	47%	OECD	49%

Kilde: Taxing Wages 2005-2006, OECD

Anm.: OECD-gns. angiver det uvægtede OECD-gennemsnit.

"Lavtlønnede angiver her en løn på 67 pct. af en gennemsnitlig industriarbejder. For "højtuddannede er det 167 pct. heraf.

Den høje øverste marginalsat er problematisk af flere grunde:

Høj marginalsat reducerer arbejdstiden

Den øverste marginalsat på 63 pct. (som betales af 40 pct. af de fuldtidsbeskæftigede) medvirker til, at den gennemsnitlige arbejdstid pr. beskæftiget er lav i forhold til andre lande. Den høje marginalsat gør det nemlig mindre attraktivt at arbejde ekstra og mere attraktivt at holde fri. Ifølge OECD har Danmark den 7. korteste arbejdstid pr. beskæftiget i OECD, hvilket bl.a. skal ses i sammenhæng med den høje øverste marginalsat. Den høje skat på arbejde er særlig problematisk i en periode, hvor der er mangel på arbejdskraft. Når virksomheder ikke kan besætte ledige stillinger, vil det være fordelagtigt, hvis de eksisterende medarbejdere havde et større incitament til at påtage sig overarbejde. Dermed kunne virksomheder i højere grad undgå at afvise ordrer. Såfremt danske beskæftigede arbejdede lige så mange timer om året som OECD-gennemsnittet, ville den samlede beskæftigelse vokse svarende til 200.000 personer⁵.

Siden midten af 90'erne er arbejdstiden i Danmark vokset (dog uden at ændre ved, at vi er blandt de lande med kortest arbejdstid). Dette kan bl.a. forklares ud fra, at den gennemsnitlige marginalsat i Danmark er sat ned fra 59 til 52 pct. i perioden jf. boks 1.

⁵ Se CEPOS-notat "[Stort beskæftigelsespotentiale hvis danskerne arbejdede som OECD-gennemsnittet](#)".

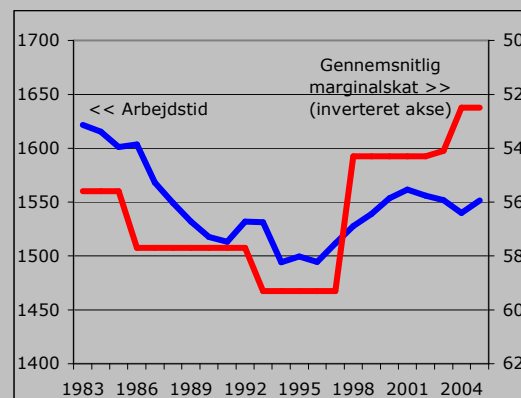
Ud over at reducere arbejdstiden har den høje marginalskat også konsekvenser for det kvalitative arbejdsudbud. Dvs. tilskyndelsen til at tage et arbejde med højere timeløn, gøre karriere mv. reduceres, når 63 pct. af lønhoppet beskattes. Undersøgelser har vist, at marginals kattens effekt på det kvalitative arbejdsudbud er større end effekten på det kvantitative arbejdsudbud (arbejdstiden)^{6,7}.

Høj skat er en barriere i forhold til at tiltrække dygtige udlændinge

Den høje marginals kat på arbejde i Danmark (sammen med det i øvrigt høje skattetryk) hæmmer muligheden for, at danske virksomheder kan tiltrække dygtige udlændinge med et højt kvalifikationsniveau - og dermed højt lønniveau. Regeringen har således i en undersøgelse spurgt danske virksomheder om, hvilke barrierer der er i forhold til at tiltrække udlændinge. Resultatet er, at høje skatter (samt komplicerede skatter) udgør de største barrierer i forhold til at tiltrække udlændinge⁸, jf. nedenfor. Det fremgår også, at problemer med fx opholds- og arbejdstilladelse udgør et mindre problem end det danske skattesystem.

Boks 1. Siden 1993 har der ifølge nationalregnskabet været en stigning i arbejdstiden pr. beskæftiget svarende til 42 timer årligt. Det er bemærkelsesværdigt, at denne stigning i arbejdstiden er sket i en periode, hvor marginals katten på arbejde er reduceret. Således er den samlede marginals kat for fuldtidsbeskæftigede reduceret med godt 7 pct.enheder (fra 59,3 pct. til 52,0 pct.). Ud fra normale antagelser (Fordeling og Incitamenter 2002, Finansministeriet) om arbejdsudbuddets skattefølsomhed vil dette øge arbejdsudbuddet svarende til 28 timer. Dermed kan reduktionen i marginals katten siden 1993 forklare 2/3 af væksten i arbejdstiden siden 1993.

Figur 4. Gennemsnitlig årlig arbejdstid og gennemsnitlig årlig marginals kat for fuldtidsbeskæftigede

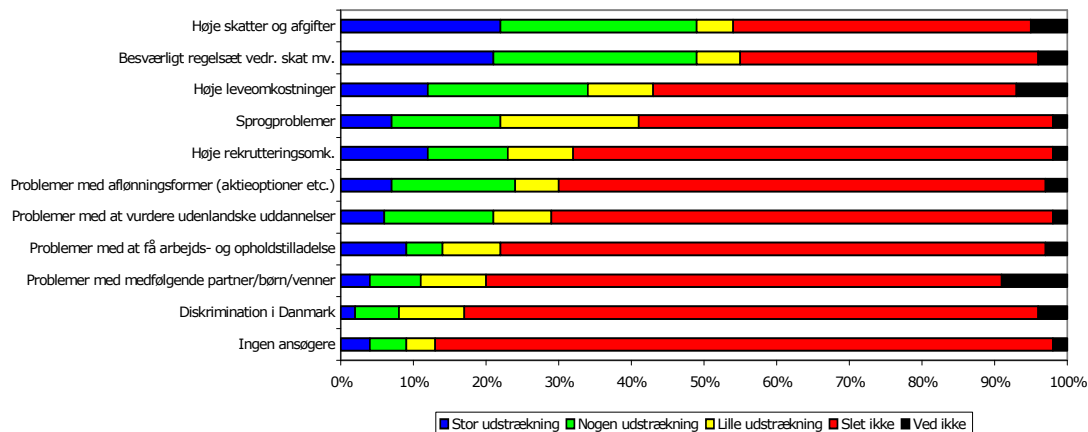
Kilde: Danmarks Statistik, Finansministeriet: Fordeling og Incitamenter 2004 og OECD Economic Survey Denmark

⁶ Se CEPOS-notat "[Dynamiske effekter: Dobbelt så stor effekt ved lettelse i topskattesats i forhold til beskæftigelsesfradraget](#)".

⁷ "Labor Supply and the Tax Reform of the Century", Martin Ljung, University of Chicago og Kelly Ragan, University of Chicago.

⁸ "Vækst med vilje, oktober 2003", Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Barrierer for at rekruttere udlændinge til løsning af længerevarende opgaver i Danmark

Kilde: Økonomi- og Erhvervsministeriet

Den danske forskerordning med 25 pct. i bruttoskat (og hertil arbejdsmarkedsbidrag) for udenlandske specialister er ikke en optimal løsning på denne udfordring. Bl.a. kan en udenlandsk specialist kun have den lave skat i 3 år. Dette er en for kort tidshorisont for mange. Hvis en ansættelse viser sig at være en succes, og der derfor skulle være basis for at blive i jobbet i mere end 3 år, er det et problem, at skattetrykket øges markant efter 3 år. Herudover er det en forudsætning for at få den lave skat, at årslønnen udgør mere end 700.000 kr.⁹

Risiko for braindrain

Det må forventes, at den bedst uddannede del af arbejdsstyrken bliver mere globalt orienteret i fremtiden. Det følger bl.a. af, at mange studerende tager ophold på universiteter i udlandet. For disse kan det blive naturligt at bosætte sig og arbejde i udlandet – fx i USA eller UK, hvor jobtilbudene er mindst lige så spændende som i Danmark, bruttolønnen højere og skatten lavere. Med andre ord vil stadig flere danske højtuddannede kunne vælge at arbejde i et andet land. Skattesystemet kan være en parameter, der medvirker til, at flere danskere vælger at arbejde i udlandet og blive der¹⁰. Hertil skal det bemærkes, at blandt udlandsdanskere, der har besluttet sig for at blive i udlandet, er skat den hyppigst nævnte årsag (80 pct.) til ikke at vende hjem til Danmark¹¹.

Høj marginalskat reducerer tilskyndelsen til uddannelse

Høje og progressive indkomstskatter reducerer gevinsten ved at uddanne og dygtiggøre sig¹². Øget uddannelse indebærer erfaringsmæssigt et lønhop. Med en marginalskat på op til 63 pct. beskattes næsten to tredjedele af den økonomiske gevinst, der er ved at uddanne sig. Dermed reducerer den høje marginalskat den privatøkonomiske gevinst ved at uddanne sig. Internationale undersøgelser underbygger, at der er en signifikant sammenhæng mellem den privatøkonomiske gevinst ved at uddanne sig og optaget på universiteter¹³. Dermed modarbejder den høje marginalskat regeringens målsætning om, at flere skal tage en

⁹ http://www.skm.dk/tal_statistik/skatter_og Afgifter/671.html

¹⁰ I en spørgeskemaundersøgelse udarbejdet af DI fremgår det, at der er andre grunde end skat til udvandring, herunder "lyst til at bo i et andet land", "mulighed for at styrke karrieremuligheder" og "mulighed for højere løn". Disse parametre vejer i undersøgelsen tungere end "lavere skattetryk". Det er dog svært fra politisk hold at ændre på disse parametre. Derimod kan der ændres på skatten.

¹¹ Globaliseringsrådet

¹² Se CEPOS-notat: "[Skat, human kapital og uddannelse](#)".

¹³ Se Blöndal (2002) og CEPOS-notat: "[Skat, human kapital og uddannelse](#)".

videregående uddannelse. Desuden svækkes også tilskyndelsen til at vælge uddannelser, der typisk indebærer en høj indkomst og gode beskæftigelsesmuligheder (da lønpræmien bliver beskattet relativt hårdt).

Regeringen har råderum de næste 7 år til marginalskat på 43 pct.

De kommende 7 år anvender regeringen et råderum på ca. 27 mia.kr. på øget offentligt forbrug. Såfremt råderummet blev anvendt på reduktion af marginalsatten kunne marginalsatten nedbringes til 43 pct. Det ville være den 9. laveste i OECD og på niveau med USA og Schweiz og lavere end UK.

En flad marginalskat på 43 pct. ville øge beskæftigelsen svarende til ca. 30.000 personer (primært i form af flere præsterede timer)¹⁴. Hertil kommer en effekt på det kvalitative arbejdsudbud. Dvs. tilskyndelsen til at tage imod et bedre betalt job, tilskyndelsen til at gøre karriere mv.¹⁵ Herudover ville det øge muligheden for at tiltrække højt kvalificerede udlændinge til det danske arbejdsmarked, ligesom afkastet af at uddanne sig ville øges.

Tilbageløbet af skatter og afgifter til de offentlige kasser (afgifter fra ekstra privat forbrug samt indkomstskatter og afgifter som følge af voksende beskæftigelse) vil udgøre i størrelsesordenen 12 mia.kr.

Ny Alliances forslag om en flad skat på 40 pct. vil medføre, at Danmark får den 8. laveste marginalskat i OECD (for højtlønnede). Dette er lavere end i lande som USA, Schweiz og UK.

¹⁴ Beregnet ud fra arbejdsudbudselasticitet anvendt i Fordeling og Incitament 2002, Finansministeriet.

¹⁵ Se CEPOS-notat ["Dynamiske effekter: Dobbelt så stor effekt ved lettelse i topskattesats i forhold til beskæftigelsesfradraget"](#).